

Naalackersuisut Siulittaasuat oqalugiaataa tunngavigalugu ammaanersiornermi oqalugiaat.

(Naalackersuisut Siulittaasuat)

Nalliuttorsiutissat annertuut nuannaarutigisarnissaat eqqaamassavarput. Katittoqartillugu, apersortittoqartillugu, inuissiorneq immaqaluunniit misilitsiffigisaq angusiffigisimagaanni. Naliginnartut pisussaannartut isigissanngilagut – illuatungaani eqqaamasassatut nuannersutut atugassaraagut. Inuuneq unammillernartillugu ullut taakku eqqaamasassaraagut.

Assinganik tamat oqartussaaqataanerat nalliuttorsiutigisassallugu eqqaamassavarput. Inuiaqatigiit tamat oqartussaaqataanerani taamatullu ataasiakkaarluta pisinnaatitaaffeqarluta inuunerput tanngassimaarutigillugulu eriagissavarput. Killilersugaanngitsumik oqarsinnaatitaavugut, ataatsimoorinnaatitaavugut, qinersisinnaatitaavugut suliniaqatigiiffeqarsinnaallutalu. Assinganik pisinnaatitaaffillit amerlapput, kisianni nalliuttorsiutigisarnissai pingaaruteqarpoq. Ilami Kalaallit Nunaanni pisinnaatitaaffitsigut inissisimalluarnerput assigalugu allarpasuit atugaqanngillat. Nunarsuattami ilaanni maannakkoqqissaaq sakkortuumik atugarliortitsisumillu kisermaassiniarnerup kingunerisaanik inuit naalliutsinneqarput. Inuit taakku pisinnaatitaaffii annikitsuaraapput tamallu oqartussaaqataanerat atuunnani.

Tamat oqartussaanerat tunissutaavoq. Tamanna tunngavigerpiarlugu ukiut tamaasa Inatsisartut ammaanersiuleraangata ulloq uannut immikkuullarittuusarpoq. Ulloq taanna nunatsinni tamat oqartussaaneranik pisinnaatitaaffeqarnerinillu takussutissaasarpoq. Tanngassimaarutigaa, isumaqarpungalu tamaqqinnaatta tanngassimaarutigisinnaagipput. Tamat oqartussaanerat pisinnaatitaaffeqarnerallu tunngavigalugit inuiaqatigiit atugarissaarnerpaanissaat sanarfineqarsinnaavoq.

Taamaattumillu tamat oqartussaaqataanerat ineriartortittuarnissaa aamma pingaaruteqarpoq. Uunga killinngisaannassuugut tamat oqartussaaqataanerat taamaattussaannaasoq. Uunga killinngisaannassaagut tamat oqartussaaqataanerat pilliutigalugu pissaanermik tigusinialernissamut. Illuatungiliuttut qulakkeerniarsaraarput Naalackersuisut pissaanermik atuinerat tamat oqartussaaqataanerat tunngavigalugu ingerlanersut. Ajoraluartumilli tassani ernummateqarpugut.

Naalackersuisut pissaaneqarpallaartut

Naalackersuisut maanna Inatsisartuni amerlanerussuteqangaatsiarneq tunngavigalugu pissaaneqarpallaarnerani takussutissaqalersimapput. Inatsisartunut ilaasortat soqutiginninnerani takutitsisaleqqapput. Ineriartorneq tamanna ulorianartuuvooq, iluamillu oqassaguma Naalackersuisut tungaanniit tamanna piaarinaatsooneruinnarpassikkaluarpoq kisiannili tassa pissutsit takussaaleqqasut avaqunniarsinnaanngilaat. Assersuusiorlanga:

Siullertut Inatsisartut Inatsisartullu ataatsimiitsitaliaanniit apeqquteqaatit akiniartarneri ilaatigut sivisuallaartarput. Piffissaagallartillugu sulisinnaasannginneq tamanna Inatsisartutigit sulinermut innarliisarpoq. Tigussaasumik tunngavilersussagaanni taamatut suleriaaseqarneq aalajangiiffigisassatut siunnersuutit Inatsisartut ataatsimiinnissaat tullermut kinguartittariaqarsimanerani kinguneqarpoq, Naalakkersuisut piffissaliunneqartuni apeqquteqaatinut akisarsimannginneri peqqutaallutik.

Aappaattut Arctic Circle Greenland Forum aggesti naalersoq Nuummi aqqissuunneqartoq eqqaaniarpara. Tassani Inatsisartunut Ilaasortat tupinnarluinnartumik qaaqquneqarnissaat Naalakkersuisut puigorsimavaat. Naalakkersuisooqataasuniit politikkerit toqqakkat qaaqquneqarnissaat qulakkeersimavaat. Sinneri aqqissuussap aallartinnissaanut ulloq sioqqullugu tallimanngornermi unnukkat arfinernut qaaqquneqarsimagaluarput. Soorlu kingusinaartumik qaaqqusigaluarneq illaruaatiginnertulluunniit tiguneqangajassinnaagaluortoq. Qaaqqorusutat kissaatigivissoraanni ulloq sioqqullugu qaaqquneqartarpat? Katittoqalerpat ulloq sioqqullugu qaaqqusisoqartarpa? Qaaqqussut sioqqutsilluni nassiunneqarniarpa? Apeqqutinut akissut tamatta nalugunangilarput.

Pingajuattut amerlavallaariaq Naalakkersuisunut ilaasortat tusagassiortuniit apeqqutigineqartunut pingaaruteqangaartunut akiumasannginneri akulikippallaarujussuarpoq. Akulikippallaarujussuarmik ilanngutassiani Naalakkersuisut oqaaseqartissinnaasimannginneri takusarparput. Tassanili tusagassiortut sapiinnerunissaanik aamma kaammattorusuppakka. Piviusormi unaavoq, oqaaseqartitsinissaq periarfissaamat. Taamaattorli Naalakkersuisut oqaaseqanngiinnarnissartik toqqartarsimavaat – naatsumik oqaatigalugu Naalakkersuisunut ilaasortat oqaaseqarniannngillat, oqaaseqarsinnaannngillat imaluunniit oqaaseqarnissartik tunuarsimaarfigaat. Sakkortuumik Naalakkersuisunut ilaasortat kaammattorusuppakka; maannamiit tamat oqartussaananerani atuutsitsisussaataitanersi pillugu tusagassiortut oqaloqatigisarniarsigit. Tusagassiortullu aamma Naalakkersuisunut ilaasortat oqaaseqarusannginnerisa tunngavigisartagaat saqqummiuttarnissaanik kissaateqarfigerusuppakka. Isumaqarpunga Naalakkersuisoq pineqartumut imaluunniit sammisamut aaliangersimasumut oqaaseqarusunnginneranut tunngavik eqqortoq innuttaasut paasisallugu pisussaataitasut.

Assersuutigineqartut assiliamik pilersitsipput, maannakkut Naalakkersuisooqatigiit tamat oqartussaananeranut atuutsitsisussaantertik soorlu puigorsimagaat. Aqqut tamanna toqqagaq ulorianartuuvoq. Tamat oqartussaananerat pisinnaatitaaffiillu inuiaqatigiinnut toqqaviupput. Naliginnartut taakku pineqassanngillat.

Naalakkersuisut aningaasaqarneq aqunngilaat

Nalunngilara arlallit naatsorsuutigisagaat Demokraatinut siulittaasuunera tunngavigalugu Naalakkersuisut aningaasatigit atuinerat pingaarnersuinerallu isornartorsiussagiga. Paasisinnaavara, isornartorsiugassaqaaluppoq. Siunissami naalagaaffinngornissatsinnut tunngavissanik aningaasarsiorneq nukittoq pilersinnissaanut Naalakkersuisut pilersaaruteqanngillat. Killormut Naalakkersuisut politikikkut aningaasaqarnikkut aqutsinerat Danmarkimiit ukiumut tapiissutigineqartartunut suli isumalluuteqarnissarput aqqutissiuuppaat. Taamaasillutik Naalakkersuisut naalagaaffinngornissarput ungasillisarpat, tamannalu eqqumiigeqaara.

Akit qaffakkiartortunut Naalakkersuisut qanoq iliuseqassanerlutik assut nalornissutigivaat. Maanna RAL aningaasalersoqqissallugu misilippaat, pisiniarfinni akit appasinnerusut innuttaasunut tunniunniaraluarlugit, kisiannili ilisimaneqarunangilaq tamanna ilumut iluatsissanersoq. Soorlulusooq suna tamarmi nammineerluni iluarseriataarnissaa neriutigineqaannartoq. Taannarpiaq pillugu oqaatiginiarpara, neriulluarneq periusissiatut atussallugu isumassatsialaangilaq ulorianartuullunilu. Pissaaneq tiguniarlugu aaliangersimavusi. Tamanna pisinnaatitaaffigaarsi. Maanna pissaaneq iluamik atussallugu pisussaaffeqalerpusi. Iluamilli oqassaguma tamanna pissusissamisut atungilarsi. Oqaatigeriikkattullu aningaasaqarneq eqqartugassaangaatsiarpoq, ernumasariaqanngilasili tamanna aningaasanut inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqalerpat maani oqaaseqarfigikuttuussavara.

Tunniussaqsinnaaffitsinni tamatta tunniussaqaasaagut

Ullumikkut tamat oqartussaaqataanerat, pisinnaatitaaffiit aammalu pingaartitagut eqqartorusunneruakka. Inuiaqatigiinnut pisinnaasarput tamaat tunniussaqaarnissarput pisussaaffigipput eqqartorusuppara. Aaqqissuussaananermiit sumiigaluarnersumit ikiorneqarnissamik socialistiskisut eqqarsarneq qimattariaqarparput. Paarlatsianik aaqqissuussaananermut qanoq tunniussaqsinnaanerluta eqqarsartariaqarpugut. Nunatsinni kusanangaartumi najugaqassalluta aalajangersimavugut, sulilu pitsaanerulernissaanut ataatsimoorussaqaartariaqarpugut.

Upperaara ullumikkormit tamatta suli tunniussaqaqarnerusinnaasugut. Suliffitsigut anguniagaqarnikkut aaqqissuussaananermut tunniussaqaqarnerulernissaq malitsiunnarumaarpoq, akileraarutitigut annertunerusumik tunniussaqaqalernikkut. Akileraartarnikkummi inissisimanerput uaniimmat aningaasarsiatit annertusiartortillugit aamma akileraarutitigut akiligassatit annertusiartussapput.

Kisiannili aaqqissuussaananermut aamma allatigut tunniussaqsinnaavugut. Sumiiffitsinni timersoqatigiiffimmi sungiusaasunnorsinnaavugut. Utoqqaat kiserliorsinnaasunut pulaartartunnorsinnaavugut. Meeqqat inuunermikkut ajornartorsiortinneqalersimasunut paarsisunnorsinnaavugut imaluunniit utaqqiisaagallartumik oqilisaataalluta. Nammineq kajumissutsi aallaavigalugu suliaqsinnaavugut. Periarfissat arlaliupput, tamattalu periarfissat taamaattunut tigusinissatsinnut eqinnaannerulertariaqarpugut.

Akiligassassinnik isumaginnigitsi

Aammalu piffissanngorsoraara akiligassagut akilertalernissaannut immitsinnoqqissaaq qiviartariaqaleqqasugut. Meerarisamut akiliisussaataananermut artorsarneq amerlanngitsut artugaraat. Kisiannili meerarisamut akiliisussaataaneq inuiaqatigiinni akiligassani annersaraat. Tamanna ajorluinnarpoq. Meeqqamik pinngortitseqataasimagaanni aamma inuuneranut tunniusaqarnissaq akisussaaffigineqassaaq. Meerarisamut akiliisussaataananermiit qimarratiginninneq akisussaaffinnik qimarratiginninnerni annersaat ilagaat. Meerartaarnissat pisinnaatitaaffigaat, taamaattumillu isumassornissaanut aamma akisussaaffeqassaait.

Taamatut oqareerlunga akiligassanik akiliinissamut ajornartorsiutillit paasisinnaasarpakka. Tamatta akiligassanik ulikkaarpugut, akillu qaffakkiartorneri tamatta qularutigisinnaanngilarput. Akissarsiatinniillu sukkanerusumik qaffakkiartornerat nalunngilarput. Tamanna isumaqarpoq pisinnaassuserput

appariartuinnaavissasoq. Paasinernerusumik oqaatigissagaanni 100 koruuniutilerluta Pilersuisumukarutta allamulluunniit, taava pisiarisinnaasartakkagut ikiliartorput. Inissisimaffik tassaniitsilluta avaqqunneqarsinnaanngilluinnarpoq Naalakkersuisoqassalluta pissutsinut malinnaasunik, piffissaagallartillugu iliuuseqartussanik. Ajoraluartumillu kigaatsumik sunniuteqanngitsunillu iliuuseqartussanik Naalakkersuisoqarpugut. Ajoraluartumillu maannamut Naalakkersuisooqatigiit malinnaavigisariaqarsimavagut nunat tamalaat akornanni aningaasaqarnikkut ajornartorsiortoqarnerani innuttaasut annikinnerpaarpaamik malunniutsissallugu siuttuunermik takuitsinngitsoorsimasunik. Tamanna pitsaanerusinnaavoq pitsaanerusariaqarporlu.

Pisinnaalluta upperissavarput

Inuusuttagut aamma oqariartuuteqarfigerusuppakka. Siunissaraatsigit. Nunatta aqunneqarnera ilissi tigujumaarparsi – nunatsinni unammilluutissatsinnik ilissiuvoq aaqqiiniartussat. Taamaattumik ernummatigisarpara inuusuttut amerlasuut sulinatillu ilinniakkamik aallartitsisimanninnerat. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik 2020-mi kisitsisaat takutippaat inuusuttut 16-niik 25-nut ukiullit pingajorarterutaat missingerlugit suliffeqaratillu ilinniakkamik aallartitsisimanningsut. Inissisimaffik uaniippugut, nunat akissarsiatigut appasiffiusuniit ilinniarsimanningsunik avataaniit sulisussanik tikisitsiortorluta. Suliffissat taakkorpiat nammineq innuttaasutsinniit tiguneqartariaqaraluarput, aaqqissuussaansinnilu kukkusooqarujussursimavoq inuusuttagut sulerinnginnissaanik periarfississinnaasimagutsigit.

Soorlulusooq ajunngitsoq tunuarтилаaginnariarluni allat suliassanik suliqartikkutsigit. Naalakkersuisut aamma tassaneqqissaaq assersuutissatsialaanngillat, Naalakkersuisummi aningaasaqarnerput inerisarnianninneratiut tunuarterniarput aningaasaqarnittalu annersaat Danmarkimiiit ukiumut pisartakkatsinnut suliassanngortiinnarlugu. Tamanna tanngassimaarutissanngilaq. Naalakkersuisut innuttaasut pisinnaasut uppereqqissaartariaqarpaat politikkilu tassunga tulluarsarlugu. Qularunnaarluni nammineq pisinnaasat upperinerulernissaat pisariaqartinneqarpoq. Assersuusiulaarlanga:

- Ilinniakkamik aallartitsisimagutta naammassinissaanut angusarissaarnissamullu eqqarsartaaseq inissittariaqarparput. Uniinnarnissamut eqqarsaatit peerlugit.
- Nutaamik suliffittaarsimagutta pitsaanerpaamik sulisinnaanissatsinnut upperinnittariaqarpugut. Suliarineqartussaq suliassaannartut isiginagu.
- Meerartaarsimagutta inuunermik pitsaanerpaamik atugaqartitsissalluta akisussaaffimmik tigusisariaqarpugut. Inuiaqatigiit allallu akisussaaffigisassaannik tunniussiinnarata.

Allatut oqaatigalugu aaqqissuussaanagerusup suugaluarnerusup akisussaaffimmik tigusinissaanik miloriussiinnarneq atugaavallaartoq isumaqarpunga. Tamatta akisussaaffeqarpugut atugassarititsinik tunniussaqaassalluta. Ullumikkormit pitsaanerusumik angusaqarsinnaavugut. Eqqarsaatitsinniit angusarissaarnerusinnaaqaagut.

Nakuuserneq sorsuttuni kisimi atugassaavoq

Avaqqussinnaanngilarput meeqqat inuusuttullu eqqarsaatigalugit isumaginninnikkut ajornartorsiuteqangaatsiaratta. Meeqqat amerlavallaat sumiginnarneqarlutik atugarliorlutik alliarporput. Atugarliorneq tamanna unitsissallugu tamatta suliniuteqarnerusariaqarpugut. Meeraq sumiginnarneqartillugu, ilaqutariit iluaniuppat, kammalaatigiit akunnerminni imaluunniit ungasinnerusukkut misigigutsigu naaggaarsinnaanerulertariaqapugut. Nunatsinni meeqqat inuunerissaarnerunissaannut tamatta akisussaaffeqarpugut.

Assinganillu aappariit akunnerminni eqqissivillioernut. Isiginngitsuusaaginnarsinnaanngilagut. Ajornartorsiut ammasumik eqqartorsinnaanerusariaqarparput akunnermiliuttariaqarpugullu – aamma ilaqtat kammalaatilluunniit eqqartorneqartillugit. Nakuuserneq aaqqiissutaanngisaannarpoq. Inuiaqatigiinni angerlarsimaffimmiusimappat imaluunniit allatigut.

Sorsuttoqartilluguli ajoraluartumik allatigut inissisimaffiusarpoq. Nakuuserneq uani pisariaqarsinnaasarpoq. Tamanna maannakkorpiaq Ukrainemi pisuni takuarput, russit tiguaaniarnerannut ukrainemiut qunusueqalutik akersuunnerasigut. Nakuuserneq taanna inissaminiippoq ilaleneqarsinnaallunilu, Ukrainermiullu kiffaanngissuseqarnissaminnik sorsuuteqarnerannut ilalrusuppakka. Eqqaamassavarpullu Ukrainemi sorsunneq aamma tassaammat tamat oqartussaaqataanerannik sorsuuteqartut illuatungaanilu tamat oqartussaaqataanerannik pingaartisinnigsumik sorsuuteqartut. Uanga isumaqarpunga Kalaallit Nunaanni tamat oqartussaaqataaneratt illersussagipput. Nukiit eqqortuunngitsut illersunngisaannassavagut.

Suleqatigiilluarnisamut neriuut

Qularutigineqassanngilaq nunatsinni nukiit pitsaasut tamarmik katersugassarigatsigit, suleqatigiiffissagullu tamarmik suleqatigiiffigalugit. Uani eqqaamassavarpup Naalakkersuisut taakkuummata alloriarnermik tigusissallutik pisinnaatitaaffeqarnerpaat, Naalakkersuisullu politikikkut isumaqatiginninniarnissaminnut piffissaagallartillugu aggersaasariaqartut. Tamannalu ajoraluartumik akuttuallaarujussuarmik pisarpoq, unalu kinguneraa maani Inatsisartut inersuaanni Inatsisartullu ataatsimiitsitaliaani piffissanngoraangat aatsaat utaqqisariaqartarluta. Tamanna angusassatigut torrallataanngilaq, Naalakkersuisut saqqummiussaminni paarnaartareertarmata. Taamaattumik Naalakkersuisunut politikikkut isumaqatiginninniarfissat piffissaagallartillugu aggersaassutigisarnissaat kaammattuutigerusuppra inuiaqatigiinnullu iluaqutaasussamik siammasissumik isumaqatigiittoqarnissaanut aqqutissiuussisumik.

Tamassi ataatsimiilluarnissassinnik kissaappassi.